

Sháním chlapa! Zn.: Chci dítě.

Čtrnáct let strávila s mužem, který s ní nechtěl mít dítě. Z toho dobrou polovinu soužití ho přemlouvala, aby změnil názor. Marně. Před několika měsíci došla třiatřicetiletá Monice z Prahy trpělivost a to, co už nějaký čas v duchu plánovala, uskutečnila. Svého o dvacet let staršího přítele opustila a rozhodla se hledat chlapa, který s ní bude žít a miminku se bránit nebude.

>> Markéta Mitrofanovová

„Nemám přehnané požadavky, protože vím, že v mém věku je problém najít svobodného a pokud možno bezproblémového člověka, který by se mi aspoň trochu líbil. Teď jsem sice potkala někoho, koho mám ráda, ale ten je bohužel nezodpovědný a dost pije. Připravuju se na variantu, že dítě

budu vychovávat sama, i když finančně by to nebylo úplně jednoduché,“ říká štíhlá brunetka, která si přeje zůstat v anonymitě.

Už na začátku vztahu věděla, že přítel, který měl tehdy dospívající dceru z předchozího manželství, o další potomky nestojí. „Ale v té době mi bylo kolem dvaceti, na prvním místě byla pro mě práce, tyhle věci jsem neřešila a utěšovala jsem se, že můj přítel změní ná-

zor. Doufala jsem, že až dítě budu chtít já, bude ho chtít taky. Jenže když jsme se o tom po sedmi letech začali vážně bavit, tvrdil, že už je na to starý, máme malý byt a na větší se už nezmůžeme. Po-dezíráám ho z pohodlnosti a možná z přemíry zodpovědnosti. Hrozil se toho, co kdyby přišel o práci a nemohl se o nás postarat, a až by dítěti bylo dvacet, tak by možná umřel.“

Jenže Monice šlo právě o to, aby po smrti o generaci staršího partnera nezůstala na stará kolena sama. „Radila jsem se s kamarádkami a všechny mi říkaly, že mám život jenom jeden a nemůžu ho obětovat. Dokonce i gynekolog mi doporučoval vysadit antikoncepci. Prý mám nejvyšší čas a že mě v tom partner samotnou určitě nenechá. Měla jsem samozřejmě možnost přijít do jiného stavu bez

<< Pro ženy, které cítí, že jim ujíždí vlak, je někdy složitě rychle sehnat muže, který by chtěl miminko.

jeho vědomí, ale to mi přišlo nečestné.“

Svoboda a kariéra hrají prim

Ženy, které slyší tikat své biologické hodiny stále hlasitěji, je pořád víc. Proti minulosti totiž existuje spousta možností, jak se profesně rozvíjet a trávit volný čas, přičemž často je malé dítě pro mnoho žen do třicítky nepohodlné.

Zatímco za minulého režimu byl v naší zemi věk nevěst nejčastěji kolem dvaceti let, a tedy nižší než v celé Evropě, nyní se přibližujeme západnímu průměru, který se posouvá směrem ke třicítce. První dítě česká žena porodí v průměru až po sedmadvacátém roce života.

V roce 1995 prvorodiček, kterým bylo více než třicet, bylo 5,6 procenta, kdežto loni už 26 procent. Nejvhodnější okamžik pro první dítě je přitom podle odborníků mezi 18 a 25 lety ženy.

„V té době však dnešní ženy často nejsou k rodičovství zdaleka připraveny. Ještě studují nebo začínají svou profesní kariéru a početí dítěte odkládají,“ upozorňuje sexuolog Petr Weiss. Ovšem v okamžiku, kdy kolem začnou rodit všechny kamarádky a rodiče zatouží po vnoučatech, jdou pak většinou i pracovní ambice stranou. Jenže to už mnohým ujíždí vlak.

David Doležal z poradny Psychoterapeut v této souvislosti zmiňuje fenomen přechozeného vztahu, který se dlouhodobě nerozvíjí, protože pro oba partnery je tím nejdůležitějším jejich práce. „Muž se často nehne do dětí, protože si myslí, že na to má vždycky dost času. A žena tak dlouho otálí, až najednou není s kým. Pak nastává šílení, jak pro sebe honem najít toho pravého, když už jsou skoro všichni zadani.“

Minuli se o osm let

„Manžel, který je o deset let starší, chtěl mít dítě asi před osmi lety, kdy mi bylo teprve třiaadvacet. Nevěděli jsme tehdy, kde vlastně budeme kvůli jeho zaměstnání žít. Jestli v Česku, Německu anebo v Americe. Nějaký čas jsme pobývali v Římě. Chodila jsem tam na kurzy italštiny, starala se o domácnost a dál se vzdělávala v psychologii, kterou jsem vystudovala, abych po návratu na Moravu mohla začít pracovat,“ vypráví Míla, která se sice před třemi lety úspěšně zapracovala u mezinárodní firmy jako perso-

nalistka, ale dnes už by se konečně ráda stala matkou.

„Návštěvy známých, kteří už děti mají, mého muže spíš odrážejí a utvrzují ho v rozhodnutí, že miminko nechce. Je zvyklý hodně pracovat, jezdit na dlouhé služební cesty po celém světě a organizovat si čas po svém. O dítěti ho slyším mluvit, jenom když s přáteli vtipkuje, že by ho, když řve, strčil do sušičky na prádlo,“ svěruje se Míla. Žádné zaječí úmysly ale zatím nemá a sází spíš na to, že stejně jako se mateřské pudy dostavily, tak zase za nějakou dobu odezní. Takže je prozatím směřuje ke čtyřnohému obyvateli jejich domu – boxerovi Edovi.

Sexuolog je však skeptický. „Je málo pravděpodobné, že dva lidé, kteří se hodnotově neshodnou (jeden vidí v rodičovství smysl, zatímco druhý odmítá takovou odpovědnost převzít), spolu dlouhodobě vydrží,“ podotýká Petr Weiss. Z hlediska přírody ale není dobré čekat donekonečna. „U mužů to je jiné, ti jsou schopni plodit děti do velmi vysokého věku. Nicméně i u nich vidím jisté limity. Muž by se měl stát otcem, když je schopen převzít zodpovědnost za svou rodinu a zároveň je ještě ve věku, který mu umožní, aby své potomky vychoval a zajistil až do jejich dospělosti.“

Pro spermie do banky?

Existují sice tzv. spermabanky, ale tam žena podle současného zákona pochodí jedině v případě, že bude mít pro své budoucí dítě připraveného i otce. S variantou budoucí matky, která není provdána a v příslušném textu je označována dokonce jako samotná žena, však počítá návrh věcného záměru zákona o specifických zdravotních službách, který je součástí reformy ministra Julínka. Pro konzervativní lidovce je to však velký problém.

„Samozřejmě se najdou ženy, které si naoko seženou partnera, a společně přijdou k nám. Ale my zpravidla nepoznáme, jaký je mezi nimi doopravdy vztah,“ konstatuje Petr Weiss ze Sexuologického ústavu v Praze, kde se nachází také spermabanka.

Pokoušení osmi stovek

Na vysokoškolské koleji v Hradci Králové visí leták oslovující „vážné zájemce“, aby poskytl své semeno jedné soukromé klinice, která se zabývá také asistovanou reprodukcí. „Loni nabízel pět stovek, ale letos to zvedli na osm set,“ říká třiaadvacetiletý

<< Je důležitější mít dítě, nebo životního partnera? S tímto otázkou se musejí vypořádat některé třicátnice, na něž dolehne touha po dítětku.

>> Nenaplněné mateřství může ženy traumatizovat až do konce života.

>> Přimět partnera k tomu, aby zplodil potomky, lze v některých případech může nečekaně ukázat jako problém.

student medicíny Martin, kterému by se momentálně hodila každá koruna, protože splácí velkou částku, kterou si půjčil od rodičů na prázdninové cestování. Zatím chodí dvakrát týdně zpeněžit krevní plazmu, což mu pokaždé vynese čtyři sta. Jenže přijít si na dvojnásobek jenom tím, že odevzdá jiný biologický materiál, ho taky láká.

„Uvažoval jsem o tom, ale ještě jsem to neudělal. Řeším etickou otázku, jestli bych si v budoucnosti, až budu chtít zplodit svoje vlastní děti jako originál,

nevyčítal, že někde v Hradci lítají moje genetické informace. Pro mě to znamená docela dost, protože jako medik znám jedinečnost DNA. Takže asi ne.“

Příliš samostatnosti škodí

Jenže která z žen si kdy představovala, že by měla kvůli otehotnění postupovat takto pragmaticky až chladnokrevně? Vždyť už malým dětem vyprávíme, že se narodily z lásky táty a mámy. „Určitě nechci dítě s někým, koho vůbec neznám. Připadalo by mi to jako sázka do loterie,“ vysvětlu-

Neznámých otců přibývá

Zatímco se v roce 1991 neprovdaným matkám narodilo 9,8 procenta z celkového počtu narozených dětí, před deseti lety to bylo už 19 procent a v prvním pololetí letošního roku téměř 36 procent dětí. Přitom otec neznámý napsalo do rodného listu miminka v první půli letošního roku skoro 30 procent neprovdaných žen.

(Zdroj: ČSÚ)

je čtyřiatřicetiletá hypoteční poradkyně Petra z Příbrami, která má jinak za sebou bezpočet schůzek na inzerát.

S žádným mužem jí to však nevydrželo. „Když jsem s někým chodila, dávala jsem přednost práci a po čase jsme si neměli co říct. Navíc jsem vždycky byla finančně soběstačná, což klukům začalo dřív nebo později vadit, protože mě v tomhle smyslu nemohli ovládat. Zejména moje máma už to nevidí moc nadějně a občas mám na talíři, že se vnoučat nikdy nedočká, zatímco paní Nováková už má tři.“

Kamarádká výpomoc

Ačkoli nemá dohromady z čeho vybírat, protože muži, kteří by věkově přicházeli v úvahu, jsou široko daleko rozebrání, nevzdává se Petra svých nároků. „Chtěla bych vyrovnaného partnera, protože s takovým se lépe překonávají životní nesnáze. Labilní a věčně si stěžující jedinci jsou k nesnesení a nechtěla bych, aby takové bylo i moje dítě.“

Momentálně není daleko od toho, aby o kvalitní genetickou

výbavu požádala některého ze zadaných spolupracovníků či kamarádů. „Každopádně bych mu nehlala a řekla bych na rovinu a třeba i písemně, že po něm nebudu chtít žádné výživné, a nevedla bych ho ani do rodného listu dítěte. Partnerské vztahy jsou dost nestálé, ale dítě tady bude vždycky,“ zdůvodňuje své nestandardní rozhodnutí, v němž na druhé straně není výjimkou.

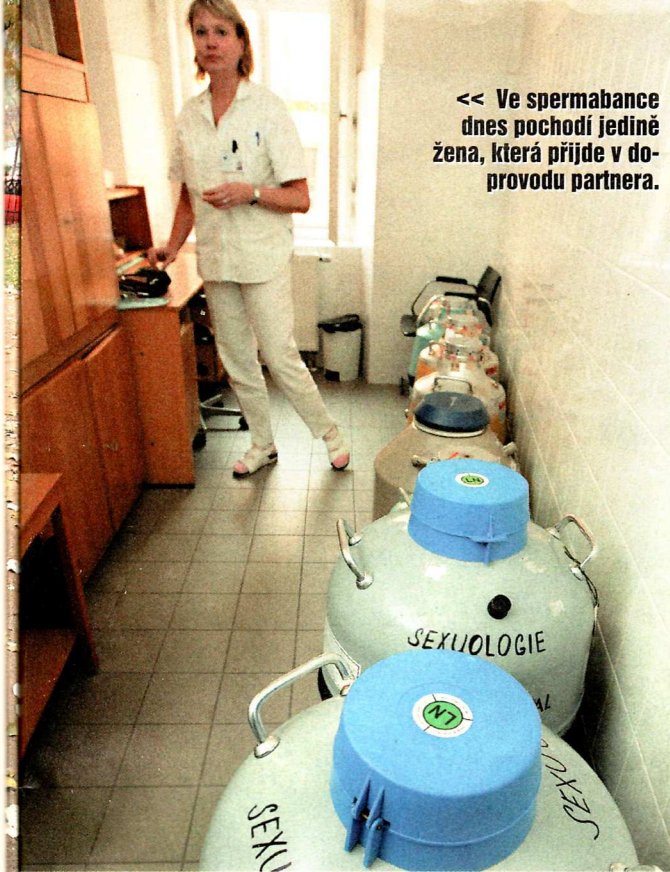
„Některé ženy jsou schopné jít za dítětem velmi účelově a žádného muže jako partnera k tomu nepotřebují. Místo toho chtějí jenom dárcem semene,“ potvrzuje sexuolog Weiss.

Jenže ani dárci nečekají na každém rohu. Muži, postavení před rozhodnutím, jestli kamarádce poskytnou kus sebe, jsou totiž dost podezíraví. Bojí se, že by si časem, až se třeba dostane do nouze, mohla žena dělat nějaké nároky. Velkou roli tu také hraje přesvědčení, že by se stejně dřív nebo později celá akce provalila.

„Musela by se nejdřív sepsat hromada papírů, které by mi zajistily, že by se na mě v budoucnu nevztahovaly žádné závazky,“ říká mi dvaatřicetiletý Mirek, ženatý otec dvou dětí. Ve svém

>> „Muž by se měl stát otcem ve chvíli, kdy je schopný převzít zodpovědnost,“ tvrdí sexuolog Petr Weiss.

<< Ve spermabance dnes pochodí jedině žena, která přijde v doprovodu partnera.

okolí má ale pověst chlápka s dobrým srdcem, takže není vyloučeno, že ho jednou někdo s takovou prosbou osloví.

Syn dal jeho životu smysl

Po nevydařeném prvním manželství, ze kterého už jedno dítě měl, se dnes padesátiletý Luboš v životě orientoval hlavně na pracovní výkon a osobní život šel stranou. Ve svých čtyřiceti potkal o téměř dvacet let mladší partnerku, která mu hned na rovinu řekla, že jednou bude chtít miminko. Dlouho pak bojoval s pocitem, že jako otec už přece jednou selhal. „Od rodiny jsem odešel, když dceři byly tři roky. Měl jsem velký strach, že při druhém dítěti zase zklamou, že v rodině nedokážu najít své místo,“ řekl mi.

Jenže bylo čím dál jasnější, že se přitelkyně touhy po miminku nevzdá, a pokud si ji bude chtít Luboš udržet, musí v sobě podobné obavy překonat. A to se povedlo. „Pak jsem se přistihl, že když vidím malé děčko, především kluka ve věku od dvou do pěti let, cítím v sobě dříve nepoznané silné přání mít syna. Pokud se člověk od první chvíle zapojí do péče o dítě a zároveň má k němu opravdový

vztah, dají se překonat i krizové situace spojené například s obrovskou únavou. Vzhledem ke svému věku cítím větší fyzickou opotřebenost než dřív, což mi trošku dobrý pocit kazí, ale výchova děčka je neskutečný stimul, proč to překonávat a žít dál.“

Pátrat se vyplácí

Co si ale počít v případě, že se muž přesvědčit nedá? Ženy, se kterými jejich partner odmítá mít potomka, se logicky ptají: „Miluje mě vůbec? Proč se svou bývalou dítě měl a se mnou ho nechce? To opravdu není schopný kvůli mně slevit ze své sobeckosti?“ Není divu, že podobné myšlenky už tak dost zdeptaným třícátnicím, kterým začíná být jasné, že se budou muset poohlédnout po perspektivnější partii, na sebevědomí nepřidají. A v tomhle stavu se teď mají, třeba i po letech pevného zázemí, znovu vydat na lov. Ještě předtím ovšem některé zkoušejí zachránit situaci v psychologické poradně.

„Často je nutné nejprve změnit komunikační stereotypy, protože když se spolu partneri nebaví jako rovný s rovným, vzájemně se sobě vzdalují. Pokud jeden z dvojice bere toho druhého spíš jako nedospělého, kterého je

třeba stále vychovávat, nemůže se on cítit jako vážně braný partner a budoucí rodič. Ani ten, kdo ve vztahu hraje roli vychovatele, nemůže podvědomě připustit, aby se toto v jeho očích děčko staralo o jejich budoucí potomky,“ upozorňuje David Doležal.

Opravdu pevně přesvědčených odpůrců otcovství podle něj zas tolik není. „Partneri, kteří nechtějí děti, k tomu buď ještě nedozráli, anebo už mají odrostlejší potomky z předchozího vztahu a nechce se jim všechnu tu péči absolvovat znovu. Důvodem bývají také pochybnosti o tom, zda je partnerka důvěryhodná, trvalá nebo taky jestli to omezování, kterému jsou v soužití nutně vystaveni, někdy přestane. Cítí zkrátka něco, co jim nevyhovuje, a neumí nebo se obávají řešit to jinak než odhalováním nezvratných rozhodnutí. Těch, kteří potomky nechtějí vůbec, je jenom minimum,“ dodává psycholog.

Trauma nad cizím kočárkem

Pro ženu, která se navzdory své touze nestane matkou, tak může být zbytek života hodně těžký a každé setkání s dítětem nebo vnoučetem příbuzných nebo kamarádek jí později může traumatizovat a umocňovat pocit nenaplněnosti. „Hodně záleží na podpoře partnera a schopnosti se jinak smysluplně realizovat. Řešením také může být adopce nebo profesionální práce s dětmi. Znam žen, které to zvládly výborně, žijí velmi aktivně a i bez dětí nevědí, kde jim hlava stojí,“ tvrdí psycholog Doležal.

Ve třiatřiceti je však ještě brzy na to, házet flintu do života, zvláště když člověk uvěří povzbudivým předpovědím budoucnosti jako Monika z úvodního příběhu. „Kartárka mi před rokem řekla, že vztah s mým tehdejší přítelem nemá význam, že už jsme jako bratr a sestra. Poradila mi, ať ho opustím, že potkám někoho o málo mladšího, s kým budu mít v pětatřiceti dvojčata. Tehdy jsem tomu houby věřila, ale teď začínám mít malou naději,“ utěšuje se. ■